

Извештај о степену усклађености планираних и реализованих активности из програма пословања за период 01.01.2020. до 30.09.2020

I Основни статусни подаци

Пословно име: Јавно комунално предузеће „Комуналне услуге“

Седиште: Алексинац

Претежна делатност: 3811

Матични број: 20274328

ПИБ: 104937224

Надлежни државни орган: Јединица локалне самоуправе – Министарство привреде, Министарство рударства и енергетике

Делатности јавног предузећа: Претежна делатност предузећа је сакупљање отпада који није опасан. Поред ове делатности предузеће има регистровано још шеснаест делатности а обавља још седам делатности поред основне делатности и то: услуге одржавања сметлишта, одржавање хигијене јавних површина, пијачне услуге, погребне услуге, одржавање јавних зелених површина, услуге збрињавања паса луталица и балирање пет амбалаже. Надзорни одбор је усвојио програм пословања за 2020. годину дана 29.11.2019. године бр.2108/1 на који је Скупштина општине Алексинац дала сагласност на седници од 30.12.2019. године бр.020-272. У периоду од 15.03.2020. до 30.09.2020.године предузеће је обављало и додатну делатност дезинфекције јавних површина на територији Општине Алексинац у складу са Одлуком о проглашењу болести КОВИД – 19 изазване вирусом САРС – КОВ -2 заразном болешћу.

Ускладу са чланом 63. Закона о јавним предузећима, предузеће доставља надлежном органу јединице локалне самоуправе тромесечни извештај о пословању, у року од 30 дана од дана истека тромесечја.

II Образложење пословања

Предузеће се придржава Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Сл.гл.РС"бр.92/2019) и даје информације кроз наведене обрасце дефинисане Правилником о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања јавних предузећа ("Сл.гл.РС"бр.36/16).

1. Биланс успеха – У билансу успеха предузеће приказује перформансе које представљају однос прихода и расхода у извештајном периоду. Приходи су повећање економске користи предузећа кроз прилив средстава, повећање имовине или смањења обавеза који имају за резултат пораст капитала. Расходи су смањење економске користи предузећа кроз одлив средстава, умањења вредности имовине или настанка обавезе. Закључно са трећим кварталом 2020. године предузеће је остварило нето губитак исказан у билансу успеха. Овај губитак је прелиминарно утврђен, до израде годишњег рачуна, када ће бити укалкулисани ефекти исправки промена рачуноводствених политика и промене фер вредности хеџинга, као и укалкулисани актуарски ефекти и утврђена природа и функција расхода. Тада ће бити обелодањени и захтеви из Одељка 28 МСФИ за МСП, односно захтеви из члана 152. Рачуноводствених политика предузећа.

Пословни приходи су испод планираних и остварени су са 92 % али је алармантно и то што су испод реализованих за претходну годину за 2 % што говори о идентификацији ризика не кориговања цена комуналних услуга које су на нивоу од пре шест година и потребно је да оснивач да хитну сагласност на ниво цена из 2017. године, мада КОМДЕЛ-ове студије о анализи цена комуналних услуга у Републици Србији, индикују повећање наших цена за 24,5% да бисмо достигли ниво просечних цена у нашој делатности. Потребно је да Надзорни одбор покрене иницијативу за корекцију цена и свођење њиховог нивоа макар на ниво из 2017. године.

Пословни расходи су изнад планираних и остварени су са 101 % из разлога Законских оквира који су лимитирали трошкове за запослене. Обзиром да је у примени Анекс III ПКУ од 01.01.2020. године доћи ће до повећања ових трошкова. Доћи ће и до кориговања трошкова амортизације по годишњем рачуну по достављању извештаја о процени вредности имовине, обавеза и капитала, када ће се обелоданити износ губитка због умањења вредности, обезвређивања или трошкова сервисирања ставки некретнина, постројења или опреме у складу са Одељком 17 МСФИ за МСП и чланом 102 РП. Овакав раст пословних расхода узрокован је повећаним трошковима пословања због повећања обима вршења основне делатности, а да шест месеци нису формирано приходи из разлога неиспуњавања услова дефинисаних општинском одлуком о поверавању делатности од стране надлежних општинских органа.

2. Биланс стања – Овај образац презентује извештај о финансијској позицији, имовину, обавезе и капитал на дати датум, на који се завршава извештајни период. Презентована је обртна и стална имовина и краткорочне и дугорочне обавезе. Сва имовина и обавезе презентоване су по редоследу ликвидности а подкласификације линијских ставки, садрже информације о некретнинама, постројењима и опреми, потраживањима, залихама, обавезама, резервисањима и капиталу. Актива и пасива анализирају се у кумулативним износивама и испод су планираних из разлога неадекватних цена услуга која знатно смањују потраживања из пословних односа. Имовина је ресурс који је контролисан од стране предузећа и резултат је прошлих догађаја од којих се очекује прилив будућих економских користи што је и наведено у обрасцу бр.10. Обавеза је садашња реалност заснована на прошлим догађајима, за чије измирење се очекује да ће резултирати одливом средстава из предузећа, које садрже економске користи. Из биланса је евидентно да обавезе имају материјалну значајност. Капитал је резидуално учешће у имовини предузећа након одузимања свих његових обавеза.

3. Извештај о токовима готовине – Овај извештај обухвата пружање информација о готовини и готовинским еквивалентима из пословних, инвестиционих и активности финансирања. Еквиваленти готовине су краткорочна, високо валидна средства чије доспеће не може бити дуже од три месеца. Дозвољена прекорачења по банковним рачунима су компонента готовине и еквивалената готовине и предузеће их има код пет пословних банака, преко којих врши трансакције. Извештај о токовима готовине из пословних активности даје информације о активностима из редовног пословања, индиректном или директном методом. Извештај о токовима готовине из инвестиционих активности подразумева активности стицања и отуђивања имовине. Токови готовине из активности финансирања подразумевају активности финансирања које резултирају променама величине и састава капитала. Будући токови готовине проистичу директно из постојећих економских ресурса у виду потраживања исказаних у Билансу стања. Информације о токовима готовине у току трећег квартала служе да се процени способност предузећа да генерише будуће нето приливе готовине.

4. Трошкови запослених – Трошкови запослених су примања запослених и сви облици накнада које предузеће даје запосленима. Примања су краткорочна (у року од 12 месеци) и примања по престанку запослења и дугорочна (у року преко 12 месеци). Предузеће признаје трошкове примања запослених као обавезу у моменту настанка и као расход у моменту плаћања. Краткорочна примања су зараде, накнаде, доприноси, годишњи одмор, боловање и друго дефинисано законом и интерним актом, учешће у добити и немонетарна примања. Предузеће признаје расход пословања или краткорочну обавезу на крају извештајног периода. Предузеће признаје очекивани трошак учешћа у добити када има законску или изведену обавезу да изврши исплату као резултат прошлих догађања и када се може сачинити поуздана процена такве обавезе.

У овом кварталном извештају предузеће је извршило признавања резервисања по основу отпремнина код одласка у пензију применом дисконтне стопе од 10% и трајања радног века из чл.19 став 1. тачка 2. Закона о ПИО. Предузеће признаје план дефинисаних доприноса као обавезу по одбијању плаћених доприноса или као расход периода. Бруто зараде запослених су 27% мање од просечне БЗ РС. Од 101 запосленог 70 радника имају дотирање до минималне зараде у складу са чл.111 Закона о раду, односно 69% запослених има основну зараду испод минималне зараде. Овако презентовани трошкови запослених за трећи квартал извештајне године последица су важећег законодавног оквира за извештајну 2020. годину и решења буџетског инспектора из 2017.године, против кога предузеће води судски спор.

5. Динамика запослених – На крају трећег квартала предузеће у односу на планирани број од 108 запослених лица има 101 запослено лице. Од укупног броја запослених, 93 лица је у радном односу на неодређено време од чега су два лица особе са инвалидитетом и 8 лица је у радном односу на одређено време, од чега је једно лице особа са ивалидитетом. У току трећег квартала 2 лица су одсутна по основу боловања преко 30 дана, 3 лица су прекинула радни однос на неодређено време одласком у пензију, 1 лице је прекинуло радни однос на одређено време и 1 лице је засновало радни однос по основу пријема у радни однос на одређено време.

6. Кретање цена производа и услуга – Цене комуналних услуга нису мењане од децембра 2012. године, да би децембра 2017. биле смањене за 5% и тако умањене су у примени од 01.01.2018. године, што експлицитно утиче на смањење укупног прихода предузећа. Не требамо помињати колико су у овом периоду отишле цене погонског материјала и горива, као и све остале компоненте материјалних трошкова пословања, као и да је идентификован основни ризик хецинга предузећа у корекцији цена комуналних услуга. Потребно је урадити хитну корекцију цена и минимално свођење истих на ниво пре корекције истих.

7. Субвенције и остали приходи из буџета – Предузеће не прима субвенције из буџета од децембра 2012. године. У току 2020. године предузеће није планирало нити примило субвенције за посебне намене.

8. Средства за посебне намене – Информације дате у Обрасцу 6 показују да није дошло до прекорачења у позицијама расхода у односу на план за 2020. годину. МСФИ за МСП и РП предузећа не познају ове позиције расхода под наведеним термином из овог обрасца. Од укупно седам наведених позиција предузеће је евидентирало промене на три позиције. С тим што је на позицији 6 прекорачен план за 2020.годину већ у првом кварталу ове године, јер су трошкови објављивања у Службеном гласнику порасли у односу на њихово планирано повећање цена.

9. *Нето добит* – Предузеће доноси одлуке о расподели добити за повећање вредности имовине на шта добија сагласност од оснивача по усвајању годишњег рачуна о пословању. С` обзиром на дугогодишњи нерешен имовински статус немонетарне имовине у предузећу јер оснивач још није спровео обавезу регулисану чл.72 Закона о јавној својини, предузеће у АПР-у има уписан само новчани износ капитала у износу од 193.687,50 рсд а оснивач, у складу са оснивачким актом, учествује са 0,1% у исказаној добити предузећа, сразмерно евидентираном учешћу монетарног износа у капиталу предузећа. Одлука о расподели добити доноси се за покриће губитка из ранијих година (ако га је било), повећање вредности имовине (што је најчешћи случај) или расподели добити запосленима, сразмерно њиховом ефективном времену проведену на раду у пословној години за коју се одлука доноси. У трећем кварталу 2020.године остварен је губитак у пословању у износу од 2.727.000,00 РСД.

10. *Кредитна задуженост* – У извештају о финансијској позицији предузећа признаје се кредитна задуженост која има дугорочни карактер, што у нашем примеру није случај. Планира се дугорочно задуживање у наредној пословној години, под условом да предузеће има позитиван пословни резултат на крају ове пословне године, за намене инвестиционог улагања.

11. *Готовински еквиваленти и готовина* – Информације о готовинским еквивалентима и готовини су потпуне у оквиру граница материјалности и трошка али су из овог извештаја информације статичне на последњи дан извештајног периода тако да се не пружају информације у временском оквиру неопходном за доношење одлука без расуђивања приликом процењивања у условима неизвесности. У одсуству познатих супротних околности очекује се да постоји веза између информација и да ће наставити да постоји. Високо валидна монетарна средства су последица неизвесних будућих догађаја који се процењују у смислу њихове вероватноће настанка и утицаја и контролишу се прихватањем, избегавањем, преносом или контролом. Информације о резултатима пословања показују приносе које је предузеће произвело из својих економских ресурса. Краткорочна депозитна средства су у износу од 19.119.455,79 рсд на дан завршетка трећег квартала. Осетан је недостатак токова готовине у времену од 15.03.2020.године до 30.09.2020.године, због последица пандемије.

12. *Извештај о инвестицијама* – У току 2020. године предузеће није имало инвестициона улагања јер не постоје економски услови за планирање и спровођење било каквих инвестиционих улагања.

13. *Бруто потраживања за дате кредите и зајмове, продате услуге и дате авансе и друга потраживања* – Овај извештај подразумева делове групе рачуна краткорочних финансијских пласмана у специфичним односима, дугорочне финансијске пласмане и потраживања које предузеће нема евидентирано у свом пословању, продате производе и услуге и дате авансе у специфичним односима и друга потраживања везана за јемства и факторинг послове, које предузеће нема евидентирано у својим пословним књигама.

III Закључна разматрања и напомене

Из приложених табела евидентно је да се предузеће налази у ризичној зони пословања са нестабилним пословним перформансама. Оцена бонитета је пала на Б. Процентом вероватноће будућих економских користи, односно анализом потраживања, као и поузданошћу одмеравања разумних процена финансијских извештаја за трећи квартал идентификовани су пословни ризици неадекватних цена комуналних услуга, недостатка људских ресурса као и законских и нормативних ограничења пословних стимулација у оквиру корпоративног управљања предузећем, а највећи ризик је недостатак готовине и готовинских еквивалената.

*Овлашћено лице:
Финансијски руководиоца
Драгана Живадиновић, дипл.еци.*

Октобар 2020. године